ජය ශ්‍රී මහා බෝධි දක්ෂිණ ශාඛාව රැගත්
සඟමිත් රහත් තෙරණිය ලංකාවට වැඩම කළ අවස්ථාව...

අනුරාධපුරයේ ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ

ලක්දිව මෙහෙණී සසුන

– නිර්මලා අමරසිංහ

ලක්දිව මෙහෙණී සසුනෙහි ඉතිහාස කතාව ධර්මාශෝක අධිරාජයාගේ යුගයෙහි භාරතයේ සිට සිරිලකට එම අධිරාජයාගේ දියණිය වූ සඟමිත් රහත් මෙහෙණිය මෙහෙණී සසුන ගෙන ආ තැන් පටන් එහි ව්‍යාප්තිය සිදුවූ අයුරු – මෙම ලිපියෙන් විස්තර කැරේ.

නිසරු වදන් නොකීම

– උඩුවේ ධම්මාලෝක හිමි

'දියුණුවේ දෙරටු' විශේෂාංගය යටතේ – සමාජයේ ඇතැම් අය හුරු–පුරුදු වී ඇති අරුත් සුන් වදන් දෙඩවීමේ පිළිවෙතෙහි ඇති පරිහානි–කර බව, ලෞකික හා ලෝකෝත්තර ප්‍රගතිය ප්‍රමාද කරන නිසරු වදන් දෙඩීමෙන් වැළකීමෙහි වටිනාකම පිළිබඳ බුදුවදනකට – සරල අර්ථකථනයකි, මෙම ලිපිය.

බුදුදහමෙන් පෝෂිත ලංකා සංස්කෘතිය රැකගැනීම ශ්‍රී ලාංකික අප සතු වගකීමක්

– ඩබ්ලිව්. ටී. ඒ. ලෙස්ලි ප්‍රනාන්දු

මහින්දාගමනයේ සිට සිරිලක තුළ ඇති වූ ශාසනික හා සමාජ ප්‍රබෝ–ධය, සාහිත්‍ය, කලා, ආර්ථික ආදී වූ සෑම විෂය ක්ෂේත්‍රයක් තුළම – බුදු දහමෙහි ආගමනය නිසා ඇති වූ සීඝ්‍ර දියුණුව – මෙම ලිපියෙන් විග්‍රහ කිරීමට උත්සාහ දරා ඇත.

කළුගල අරණ

– ජනක වෙත්තසිංහ

කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ මතුගම සිට ඉදුරලිය බලා දිවෙන මාර්ගයේ අතරමගදී හමුවන කළුගල නම් වූ ප්‍රදේශයේ පිහිටි – ඉපැරණි වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ දක්නට ලැබෙන – පැරණි වන සෙන–සුනක් පිළිබඳ තොරතුරු – මෙම ලිපියෙන් හෙළි කැරේ.

දුමින්දාගමනය

– අත්තුඩාවේ සිරිරාහුලා හිමි

ජයසිරි මහ බෝ සමිඳු සිරිලකට වැඩමවීම පිළිබඳ ඉතිහාසගත කතා පුවත. පුරා විද්‍යාත්මක සාධක ද ඇතුළු ශාස්ත්‍රීය විමර්ශන ලිපියක් හැටියට – මෙය හැඳින්විය හැකිය.

මිනිසා රෝගී කරවන පංච උපාදානය

– තෙළගපාත ධර්මකීර්ති හිමි

පුද්ගලයා නිර්මාණය වී ඇති නාම – රූප ධර්මතා පහක් පිළිබඳ විස්තර මෙම ලිපියෙන් දැක්වේ. පුද්ගලයාට තමන්ගේ පැවැත්ම පිළි–බඳ ගැඹුරු වැටහීමක් ඇතිකර ගැනීමට උපකාරවන නාම – රූප විශ්–ලේෂණයක් ඇතුළත් බුදු වදනකට සැපයුණු අර්ථකථනයක් ලෙස මෙම ලිපිය හැඳින්විය හැකිය.

ශ්‍රී මහා බෝ සමිඳු රැගෙනසිරිලකට පැමිණි පරිවාර පවුල්

– මහින්ද කරුණාදාස ලියනාරච්චි

ජය ශ්‍රී මහ බෝ සමිඳුන් රැගත් සඟමිත් තෙරණිය සමග සිරිලකට වැඩම කළ භාරතයේ විවිධ කුල ගෝත්‍ර වලට අයත් ජන කොටස් පිළිබඳ ඓතිහාසික විමර්ශනයකි. සිරි මහ බෝ සමිඳුන්ගේ ආර–ක්ෂාව හා පැවැත්ම පිළිබඳ ඒ ඒ ජන කොටස් වලට පැවරුණු වගකීම් පිළිබඳ විස්තරද මෙම ලිපියට ඇතුළත් ය.

ජය ශ්‍රී මහ බෝ සමිඳු සෙවණෙහි පහස ලද බුද්ධගයා ශුද්ධ භූමිය

– සිරිසමන් විජේතුංග

සිදුහත් බෝසතුන් බුද්ධත්වය ලබාගත් ස්ථානය වූ බුද්ධගයා ශුද්ධ භූමිය පිළිබඳ ඓතිහාසික හා වත්මන් තොරතුරු ඇතුළත් ලිපියකි. 'බෞද්ධ භාරතය' ලිපි පෙළෙහි තුන්වැන්නයි මේ.

හෙළ කතට විමුක්තිය උදාකළ උදාර උඳුවප් පොහොය

– කරව්වේ විජයතිස්ස හිමි

සිරිලක් කාන්තා සමාජයට විමුක්තියේ දෙරටු විවර වූ උඳුවප් පොහොයේ ඓතිහාසික කතාව. සඟමිත් තෙරණිය පිළිබඳ සහ සිරි–ලක් මෙහෙණී සසුන පිළිබඳ තොරතුරු ගැන විමර්ශනයකි – මෙම ලිපිය.

⁂ සදහම් දැනුම

– වහුමුවේ විජයවංශ හිමි

බුදුදහම සහ ඊට සම්බන්ධ අනෙකුත් විෂයයන් පිළිබඳ කෙටි ප්‍රශ්න හා පිළිතුරු ඇතුළත් විශේෂාංගයකි. බුදුදහම හදාරණ සිසුන්ට විශේෂයෙන් ප්‍රායෝජනවත් විශේෂාංගයක් ලෙස මෙය හැඳින්විය හැකිය.

⁂ අප්‍රමාදය සම්පත් ළඟාකරයි

– දිවියාගහ යසස්සි හිමි

'සාර්ථක ජීවිතයකට ධම්මපදයෙන්' විශේෂාංගය යටතේ ප්‍රමාද නොවී කටයුතු කිරීමේ වැදගත්කම. ලෞකික හා ලෝකෝත්තර දියුණුව උදෙසා – සිහියෙන් හා වීර්යයෙන් යුතුව ක්‍රියා කිරීමේ අවශ්‍යතාව.

⁂ ලක්දිව බුදුසසුන පිහිටුවීමට මූලික වී අමරණීයවූවෝ

– කොටුගොඩ ධම්මාවාස හිමි

ධර්මාශෝක රජතුමා සහ එතුමාගේ පුත් මහා මහින්ද මහ රහතන්වහන්සේ ඇතුළු සිරි ලක බුදුසසුන පිහිටුවීමට මුල් වී ක්‍රියා කළ අනෙකුත් සුවිශේෂ පුද්ගලයන් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් ලිපියකි.

⁂ Arrival of Sanghamitta: Its significance on Buddhism, women and Sri Lanka

- by Prof. Asanga Tilakaratne